ATILIM

Kurucusu: İ.Bilen

Yıl 11, sayı 19 (139)

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi organı

1 Kasım 1984

Bütün ülkelerin proleterleri birleşiniz!

Başka bir ulusu ezen ulus özgür olamaz!

TKP MK POLİTİK BÜROSU'NUN 23 EKİM 1984 GÜNLÜ AÇIKLAMASI

Ordu Irak'dan derhal geri çekilmelidir!

KÜRDİSTAN'DAKİ KIRIM DERHAL DURDURULMALIDIR!

TKP MK VE IRAK KP MK ORTAK AÇIKLAMASI:

Özgürlükten, barıştan demokrasiden yana olan herkes Arap, Kürt ve Türk halklarıyla dayanışmaya!

15 Ağustos'tan bu yana Kürt halkına karşı "terörizmle mücadele" yalanlarının ardına gizlenerek sürdürülen imha operasyonu, şimdi sınır ötesine taşındı. Evren-Özal diktatörlüğü kendi anayasalarını bile çiğneyerek, orduyu Irak'a soktu. Bu durum, Irak ile savaş halinde olan İran ile ilişkileri gerginleştirdi. Ülkemizin, bölgede, Amerikan planları doğrultusunda savaş serüvenlerine sürüklenmesi tehlikesini artırdı.

Yurttaşlar,

Türkiye Kürdistanı'nda süregiden kırıma, vahşete "dur!" demek, herşeyden önce insanlık ve yurtseverlik görevidir. Aylardan beri köyler basılıyor, kadınlar en aşağılayıcı muamelelerden,genç-yaşlı tüm Kürtler işkencelerden geçiriliyor. Kış gününde yurttaşların yiyeceklerine, giyeceklerine tahditler konuyor. Aç ve çıplak bırakılıyor. Köyler boşaltılıyor, insanlar evlerinden, topraklarından sürülüyor.

Özal, Kürt halkına yönelik kırımı ve Irak Kürdistanı'ndaki saldırıyı haklı gösterebilmek için "Türkiye'nin güçlenmesini engellemek isteyenler, bunun için terörizmi destekleyenler var" demagojisine sarılmış, komşu ülkeleri ve TKP'ni suçlamaya kalkışmıştır. Ülkeyi güçten düşüren, terörizmi destekleyenler gerçekte kimlerdir? Türk-Kürt, ülkemiz halkına karşı birleşmiş olanlar kimlerdir?

Türk ve Kürt halkının üzerinde yaşadığı bu toprakların, ülkemizin, Türkiye'nin geleceğini tehlikeye atanlardır. Ülkenin ulusal bağımsızlığını emperyalizme peşkeş çekenlerdir. Ülkeyi ABD'nin savaş kışkırtıcısı politikası doğrultusunda serüvenlere sürüklemek isteyenlerdir. Ülkenin ekonomisini emperyalizmin yağma ve talanına açanlardır. Ulus ve halk düşmanlarıdır. Bunlar halkımızın ulusal çıkarlarının gerçek savunucusu, halkların gerçek dostu TKP'ye dil uzatamazlar.

Terörizmi destekleyenler, bizzat Washington ile "kontr- terörizm programı" adı altında halkımıza ve bölgedeki ulusal kurtuluş hareketine karşı işbirliği yapanlardır. Türkiye'nin ABD elçisi Elekdağ'ın hiç çekinmeden dile getir-

Arkası 7.sayfada

Diktatörlük zayıftır

Özal hükümetindeki bunalım Ekim sonunda iyice su yüzüne vurdu. Maliye ve Gümrük Bakanı V.Arıkan kendine yapılan tüm baskılara karşın, hükümetin kimi politikalarını onaylamadığını açıkladı, meclisde, Türkiye'nin işkence yapılan bir ülke olduğu gerçeğini dile getirdi. Sonuçta Evren-Özal işbirliğiyle Özal hükümetinin ayakta kalması için, Arıkan zorla hükümetten uzaklaştırıldı.

Özal hükümetinin, dolayısıyla faşist diktatörlüğün "sancıları" bu operasyonla kesildi mi? Bundan, diktatörlüğü destekleyen tekelci basının bile kuşkusu var. Öyle ki bunlar, Cumhuriyet bayramını artık yalnızca "Elele, güçlüyüz!"-"Bayrak asın!" manşetleriyle "kutlayabiliyorlar", faşist diktatörlüğe destek sağlamak için çırpınıyorlar.

Diktatörlük gerçekten zayıflıyor. Özal'ın ekonomik duruma ilişkin tüm vaadlerinin, yalnız emekçi halk açısından değil, büyük sermayenin kimi çevreleri açısından bile boş çıkmasına, Amerikan emperyalizminin Türkiye'deki etkinliğini gün be gün artırmasına, son olarak da Kürdistan'daki vahşi kırımlara karşı tepkiler genişliyor. Evren-Özal ikilisi açıklarını kapatmak amacıyla attıkları her adımdan sonra yeni açıklar verdiklerini ürküntüyle görüyorlar. Ardarda iki yurtsever genci daha idam sehpasına yollayarak karşıtlarını kor-

Arkası 6.sayfada

KÖY-KÖY, KADIN-ERKEK, GENÇ-YAŞLI DEMEDEN

Kürt halkı işkence ve kırımdan geçiriliyor

Özel muhabirlerimiz
Mervan Derik ve Ceyhan Rezan
Doğudan bildiriyor

Evren'in gezisinden sonra, Türkiye Kürdistanı'ndaki baskı ve terör daha da arttı. Özellikle Siirt ve Hakkari bölgelerinde sürdürülen arama ve operasyonlar sonucu yüzlerce kişi gözaltına alındı. Şırnak ve köylerinde gözaltına alınanlar, Şırnak jandarma karakolunda işkencelerden geçiriliyor. Bugüne kadar iki kişi yapılan işkenceler sonucu hayatını kaybetti. Selahattin İlhan adındaki bir PTT memuru işkencede akli dengesini yitirdi.

400 kilometrelik hudut boyuna askeri birliklerin yığılmasını sürdürüyorlar. Ağır silahlarıyla mekanize birliklerin yanısıra, piyadeler, el konulan özel otobüslerle bölgeye aktarılıyor. Mardin'in Tüfekçioğlu, Urfa'nın Urfa Ekspres, ÖzDiyarbakır, ve SiirtPetrol gibi firmaların otobüslerini bu işde kullanıyorlar. Diyarbakır ile Mardin yolu üzerinde aramalar yoğun olarak sürüyor. Mardin Kızıltepe, Mardin Nusaybin yolları askerler ve sivil polislerce tutuluyor. Urfa Viranşehir'in Mazık, Gede ve adları sayılamayacak 12 köyü faşist cuntanın çizmeleri altındadır. Kürt köylerini gece karanlığında sararak gün doğumunda baskınlar düzenliyorlar. Köy halkını meydan dayağına çekiyorlar. Diyarbakır'ın Bismil, Silvan köyleri komando birlikleri tarafından kordon altında tutularak, köylülerden silah teslim etmeleri isteniyor.

Malatya, Kayseri ve öteki illerden getirilen özel komando birliklerinin bölgede kışı geçirmeleri için baraka evler hazırlanıyor. Öte yandan halkı kışta aç, açık bırakmak için insanlık dışı yöntemlere başvuruyorlar. Kürt köylülerin hayvanlarına el koyarak aske-

Arkası 7.sayfada

TKP MK Genel Sekreteri Haydar Kutlu yoldaşa

TKP MERKEZ KOMİTESİ'NİN 40. DOĞUM YILDÖNÜMÜ MESAJI

Değerli Haydar Kutlu yoldaş,

Türkiye Komünist partisi Merkez Komitesi, Türkiye Komünist Partisi adına 40. doğum yıldönümünü yoldaşça kutlar, bütün Türkiyeli komünistlerin en içten dileklerini iletir.

Senin yaşamın Türkiye halkının 60'lı, 70'li yıllarda yükselen barış, ulusal bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm için savaşımıyla içiçe geçmiştir. Genç yaşlarda ABD emperyalizmine başkaldıran öğrencilerin arasında, demokratik haklar için savaşan grevci işçilerin yanında yer aldın. Bu savaş yolundan örgütlü işçi hareketinin, daha sonraları Türkiye Komünist Partisi'nin sıralarına katıldın.

Arkası 7.sayfada

"Bir süre cezaevinde yattım, çıktım. (İlk değildi, son olmasını da beklemiyorum) Uzun bir süre yapayalnız kaldım. Hareket içinde yeni olduğum için geri adım atmıştım. Erişilmesi güç olan bir yere varmıştım. 'O'nun kıymetini bilememiştim. Belki de ben hazır değildim. Başıma gelenlere değil, yılgınlığıma ve zayıflığıma üzülüyordum. Yemiyor, içmiyor, uyuyamıyordum. Ama bu durum uzun sürmedi. Olayları abarttığımı anladım. Partiye

İlkeli tutum

güveniyordum. Ve partinin, benim ve benim gibiler için aldığı karar doğruydu. Parti ilkeli olmak zorundaydı. Sonuç bizler için çok acıydı. Kimseyle görüşmüyor, kimseyi aramıyordum. İnsanlara güvenim sarsılmıştı. Benim tek güvenilir dostum radyodur diye düşünüyordum. Doğruyu o söyleyecekti. Radyoyu bulduğum, tanıdık seslerle karşılaştığım o günü hiç unutamam. O günlerde tek dostum radyo oldu. Ve aradan 2,5 yıl geçti. Daha da güzeli, elime Atılım geçti. Bir başkaydı radyo yayınları, bir başkaydı Atılım benim için; her şey çok güzel ve gurur vericiydi. Faşist diktatörlüğün her türlü terörünü estirdiği günlerde, Atılım'ın günü gününe yığınlara ulaşması çok güzel bir olay. 5. Kongre'den sonra partimiz kendini çok yönlü güçlendirme yoluna koyulmuş, yeni atılım, yeni hedefler dönemi yaşıyor. Ve bizlerin, halkımızın daha güçlü bir TKP'ye ihtiyacı var. Partimizin ilkelerini, kararlarını sorumluluk duygusu içinde yaşama geçirdiğini gururla görüyorum."

Bu satırlar S.İ. imzasıyla gelen bir mektuba ait. Gerçi biz somut olayı ve olaya ilişkin olarak, ilgili parti örgütünün, parti ilkeleri ve kararları doğrultusunda nasıl bir somut karar almış olduğunu bilmiyoruz. Ama, mektup, benzeri birçok olayı özetleyen tipik bir mektuptur. S.İ.sorunun özünü kavramış; bu sayede de görülüyor ki, halkın savaşımına katkıda bulunmaktan, partinin yolundan yürümekten geri durmuyor.

Evet, S.İ.'in de dile getirdiği gibi parti ilkeli olmak zorundaydı. Bu nedenle de, savaşımın sürekliliğini güvence altına almak, partinin güvenliğini artırmak, partinin bolşevik niteliğini yükseltmek için, çeşitli düzeylerde bir dizi karar ilgili partili örgütlerince alındı ve uygulandı. 5. Kongre bunları ele alıp görüştü, sonuçlarının bir kısmı, "Mustafa Suphi 100. Yıl Tezleri"ne, Kongre kararlarına, yeni Tüzük'e yansıdı. Bu belgelerden de görüleceği gibi, 5. Kongre aynı zamanda, partinin kendisindeki genel eksiklikleri, kadro politikasındaki, yönetimdeki, ideolojik ve örgütsel çalışmalardaki, parti içi eğitimin örgütlenmesindeki eksiklikleri de ele aldı, değerlendirdi. "Mustafa Suphi 100. Yıl Tezleri"nin ve Kutlu yoldaşın Kongrede okuduğu MK çalışma raporunun "Partinin Durumu" başlıklı bölümleri, önümüzdeki savaşlar açısından da her zaman dönüp dönüp bakmamız, unutmamamız gereken çok değerli temel derslerle doludur.

Ama her durumda ilkeli tutum almak, alınan kararları ikircimsiz uygulamak, yalnızca savaşımın sürekliliğini sağlamak açısından değil, asıl halkın davasını utkuya ulaştırmak, ona bu savaşta gerektiği gibi öncülük edecek partiyi sürekli güçlendirmek için gereklidir. Savaşımız bir günün savaşı değildir, zorlu ve kahırlı bir yoldan ilerlediğimizi biliyoruz. Ama eninde sonunda utkuya ulaşılacağını da, bu zorlukları duyduğumuzdan kat kat fazlasıyla yüreğimizde duyuyoruz, yaşıyoruz. Bu inancı duyan herkes, savaşın içinde er ya da geç, partiyi buluyor, bulacaktır.

Ali Gider yoldaş anıldı

1980 Ekim'inde, işkencede katledildikten sonra, Bursa Emniyet Müdürlüğü'nün 5. katından atılan Ahmet Hilmi Feyzioğlu -Ali Gider yoldaş, ölümünün 4. yılında, Bursa bölgesindeki çeşitli fabrikalarda yapılan toplantılarla anıldı. Fabrikaların adlarını da tek tek sayarak haberi ileten mektuba, şu şiir eklenmişti:

BİR YAPRAK DÜŞTÜ

Seksenin Ekim'inde
Daracık sütununda
bir gazetenin
Altı dörtlük bir resim.
Resmin altında bir isim:
Avukat
Ahmet Hilmi Feyzioğlu

Seksenin Ekim'inde
Ağızları leş kokan
Lağım nefesli sarhoşlar
Ellerinde kobra yılanlarıyla
Efendilerinin buyruklarını
Getirmek için yerine
Çöktüler arkadaşımın
yüreğine

Seksenin Ekim'inde
Tırnaklarında cellatların
Bir yürek vardı
Al al
Alev alev

Seksenin Ekim'inde
Karanlıklarda
bir baykuş öttü
Bir dal kırıldı gönüllerde
Bir yaprak düştü
sessizliğe

Ve toprak
Açtı bağrını ağlayarak

Seksenin Ekim'inde
Ellerimin arasında başım
Rüzgara açarak yüreğimi
Geçirerek dudaklarıma
dişlerimi

Ağ
la
ma
dım . . .

Komünist
YARIŞMA

gelen mektup 2008 sayısı

daha çok haber... daha çok yazı... parti basınını güçlendir...

Bu bir görevdir

DENİZ D. E.

İlk altı ayın genel bir değerlendirmesine katkıda bulunmak amacıyla, biz de kendi deneyimimizden kalkarak bir değerlendirme yapmak istedik.

Yarışma, Merkez organlarımızın niteliğinde önemli bir gelişme sağlamış mıdır? Bu soruyu hemen "evet" diye yanıtlıyoruz. Ancak bu, daha da ileri adımlar atmak gerekmiyor demek değildir. Bu aşamayı daha da ileri götürmek, daha sistemli çalışmaya yönelmekle olanaklıdır.

Yarışmaya katılma eyleminin, TKP'yi her alanda güçlendirme savaşımındaki yeri nedir? Biz kendi deneyimimizden kalkarak şu sonuçlara vardık:

-Parti üyelerinin ve sempatizanlarının ilk kez parti ile doğrudan yazışmaları, her parti üyesinin partililik ruhuna, her sempatizanın TKP'ye bağlılığına anlamlı bir katkısı olmuştur.

- Her yazı yazanın, günlük politik gelişmelere ilgisi eskiye oranla belirgin bir biçimde artmıştır.

- Parti politikasının özümsenmesi çalışmalarına canlılık kazandırmıştır.

- Parti üyelerinin ve sempatizanlarının politik bilincinin gelişmesini daha sistemli kılmıştır.

- Yığınların içine dalmanın, onların sorunlarını, ruh hallerini kavramanın öneminin özümsenmesine yardımcı olmuştur.

- Parti üyelerinin, aktif sempatizanların, sorumluluk alanlarında parti politikasını yığınlara götürme çalışmalarında, yaklaşımlarının iyileşmesine yardımcı olmuştur.

- Ajitasyon ve propaganda alanında yetenekleri geliştirmiş, değerlendirilmesi gereken yetenekli yoldaşları ortaya çıkarmıştır.

- Kişisel sorumluluğun kavranmasını, bu bilincin gelişmesini getirmiştir.

- Parti örgütleri arasında deney alışverişi hızlanmış, her aktarılan deney öteki parti örgütlerinin çalışmalarına yansımıştır.

Tüm bunlar şu sonuca ulaştırıyor bizi: Yarışmaya katılan her partili ve sempatizanda nitel bir gelişme görülüyor. Yazı yazan her yoldaş ve sempatizan örgütsel çalışmalarına, yığınlara daha sorumlu yanaşıyor. Partinin gücü ve canlılığı daha somut görülüyor, güven pekişiyor, savaş azmi ve morali yükseliyor.

Ve şimdi yazı yazan, haber gönderen herkes şunu daha iyi anlıyor: Yarışmaya katılmak, parti merkez organlarını haber ve yazılarla beslemek, daha güçlü bir TKP'ye ulaşmak için bir görevdir.

EKİM DEVRİMİ'NİN 67. YILDÖNÜMÜNDE

Türk-Sovyet dostluğunu güçlendirelim

• Ahmet ALAN

Bundan 67 yıl önce Rusya işçileri ve köylülerinin gerçekleştirdiği Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin önderi V.İ.Lenin, bu devrimin tüm insanlığın yazgısı için taşıdığı önemi belirtirken barış sorununun özellikle vurguluyor, "bizim Ekim Devrimi'miz bu konuda da dünya tarihinde yeni bir çağ açtı" diyordu. Devrimin "savaşı ortadan kaldırma davasında ilk utku"nun simgesi olduğunu belirtiyordu.

Emperyalizmin politikası sonucu insanlığın nükleer savaş tehlikesiyle yüz yüze olduğu, uluslararası gerginliklerin hızla tırmandığı günümüzde bu büyük önderin, halkların bu büyük dostunun sözleri karanlığı yırtan bir iyimserlik saçıyor.

Çağımız korkunç yıkım araçları yarattı, ama yokolma riskini göze almadan bunların kullanılmasını engelleyecek gücü de yarattı: Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin ülkesi SSCB, sosyalist ülkeler topluluğu askersel stratejik dengeyi sağladı, bozdurmayacaktır. Biz komünistlerin, barış güçlerinin nükleer savaşın önlenebileceğine, insanın temel hakkı olan barış içinde yanyana yaşama hakkının gerçekleşebileceğine sarsılmaz inancının temel kaynağı budur. Sovyet erkinin daha ilk gününde savaşan taraflara adil, demokratik barış çağrısıyla seslenen, ilhaksız ve tazminatsız anlaşma imzalamalarını öneren büyük komşumuz, dünya tarihinde yeni tipten bir dış politik doğrultu, barış doğrultusu benimsediğini ortaya koydu. Bu doğrultudan Sovyet devleti bugüne dek milim bile şaşmadı.

İlk işçi-köylü devletinin varlığının olumlu etkilerini duyan ilk ülkelerden biri yurdumuz oldu. Anadolu topraklarına dalan saldırganların bozguna uğratılmasında, kurtuluş savaşımızın utkuya ulaşmasında önemli rol oynayan tek etkin yardımları, kendisi 14 emperyalist devletin saldırısını göğüslemeye çalışırken kara gün dostumuz yaptı. Genç cumhuriyetimizi ilk tanıyan yine o oldu. Sovyet devletinin kurtuluş savaşımızdaki ve onu izleyen yıllardaki yardımları ulusal çıkarlarımıza ne kadar uygunduysa, SSCB'nin bugün uygulamakta olduğu barışçı dış politika, ülkemizi ve bölgemizi ilgilendiren barışçı önerileri de en azından o kadar ulusal çıkarlarımıza uygundur. Kurtuluş savaşımızda yurt topraklarımızdan kovulan emperyalizm, o zor günlerde genç devletimizi tanımayan ABD, ne kadar ulusal çıkarlarımıza düşman bir güç idiyse, onların bugün uygulamakta olduğu savaş yanlısı politika da en azından o kadar ulusal çıkarlarımıza düşmandır.

Hiç kuşkusuz ki, bu her iki güç de, ülkemizi etkiliyor. Hem ekonomik, hem politik güçleriyle. Bugün Türkiye'nin hiçbir sorunu dünya çapındaki iki toplumsal sistem arasında keskinleşerek süren savaşımın dışında düşünülemez.Ama bu iki sistemin, özellikle ABD ile SSCB'nin yaptığı etki kökten farklıdır. Ülkemiz ABD emperyalizmine bağımlılık yüzünden şimdiki acı duruma düşmüştür. Onun etkisi olumsuzdur, her alanda yıkıcıdır. Kuzey komşumuzun etkisi olumludur, her alanda yapıcıdır. Ve "İki süper devlet" tipinden hiçbir sav bu farkı halkın gözünden gizleyemez. Hiçbir karalama, Ekim Devrimi'nin insanlık ve halkımız için taşıdığı tarihsel değeri küçültemez.

Dünya ve bölge barışını koruma yönünde, her alanda işbirliği yapmak için dürüst ve ulusal çıkarlarımıza saygılı birer partner olan sosyalist ülkeler, özellikle SSCB, Ekonomik Yardımlaşma Konseyi'nin Temmuz 1984 Moskova Doruk Toplantısı'nda kabul edilen belgelerle kalkınmak isteyen ülkelere, özellikle ekonomik alanda yardımları etkin sürdüreceklerini vurguladılar. ABD, Türkiye-SSCB sınırına patlayıcı Boru Hattı döşenmesini isterken, SSCB Türkiye'ye mal karşılığı doğal gaz vermek için boru hattı çekmeyi öneriyor! Sovyetler Birliği Başbakanı Tihonov ülkesinin Türkiye ile ticaret, ekonomi ve teknik alanlarında karşılıklı yarar temelinde işbirliğinin geliştirilmesi yönünde yeni somut adımlardan yana tutumunu şu günlerde yeniden dile getirdi. Başbakan Özal da, bu yöndeki niyetlerden sözediyor. Yeni ticaret anlaşmaları imzalanıyor. Bu gelişmeler "ülkemizin önünde komşu sosyalist ülkelerle barış içinde yan yana yaşamaktan başka bir alternatif yoktur" diyen komünistlerin haklı olduğunu gösterdiği kadar, SSCB ve öteki sosyalist topluluk üyesi devletlerin konjonktürel değişikliklerden etkilenmeyen ilkesel, yapıcı dış politikasının, onların barışı koruma ve yumuşamayı güçlendirme çabalarının etki ve gücünü de ortaya koyuyor.

Kuşkusuz, ülkemizde bugünkü Amerikancı diktatörlük değil de, barıştan, ulusal çıkarlardan yana, ulusal demokratik bir yönetim işbaşında olursa, sosyalist ülkelerin, en başta kuzey komşumuzun büyük ekonomik, bilimsel-teknik ve kültürel güç ve olanaklarından ulusal çıkarlarımız doğrultusunda, ulusal bağımsızlığı güçlendirecek bir biçimde çok daha fazla yararlanmak olanaklı olur. Çünkü ülkemiz birçok devlete oranla büyük bir önceliğe sahiptir: Türk-Sovyet ilişkilerinin tarihi, coğrafi konumumuz, komşu oluşumuz Türkiye'nin önüne geniş olanaklar koymaktadır. Bu durumdan barış ve işbirliği için, ulusal çıkarlar doğrultusunda yararlanmak için savaşım günümüzde zorunlu görev oluyor.

BÜYÜK KÜRT OZANI CEGERXWIN'IN ANISI YAŞAYACAKTIR

"Ben ezilen halkların şairiyim!" 1984'ün 22 Ekim'inde Stockholm'de ölen büyük Kürt ozanı Cegerxwin kendini böyle tanımlıyordu. Gerçekten de Cegerxwin Kürt halkının acılarını, sorunlarını, savaşlarını dile getirdiği şiirlerinde tüm ezilen halklara yol gösterdi, öğütler verdi. Sömürü ve zulüm karşısında, ırk ayrımcılığı ve faşizm karşısında, emperyalizm karşısında işçilerin, köylülerin, zulümden zarar görenlerin, rengi, dili, ırkı ne olursa olsun halkların birliğini, birlikte savaşımını savundu. "Hepimiz insanız önce / Beyaz kızıl kara deme / Bir tükrük yağmuru yağsın / Zorbalık ve diktatörlüğe / Ne bu zulüm, bu zulüm ne" diye yazdı.

Cegerxwin Türkiye Kürdistanı'nda doğdu. Suriye' de büyüdü. Ozan ve politikacı olarak savaşımını, sürgünde, İsveç'te sürdürdü. Yediden yetmişe tüm Kürtlerin, Türkiye'de olsun, Suriye'de, İran'da, Irak' da olsun, ya da bir başka ülkede sürgünde olsun, tüm Kürtlerin övünerek adını andıkları büyük ozanlarıydı. O bütün şiirlerini halkının özgürlüğe kavuşması için yazdı. "Nasıl bir savaş, ne için savaş" sorularına aydınlık, gerçekçi yanıtlar verdi. Tehlikeleri iyimserliğini hiç yitirmeden dile getirdi. İşte kendi sözleriyle bir ozan ve devrimci olarak onun tutarlılığının, ulusun sorunlarına hakimiyetinin en sağlam kanıtları:

"Ortadoğuda 20 milyon Kürt yaşıyor. Çeşitli devletler tarafından parçalanmış. Hakları elinden alınmış. Dilini kullanamıyor, okuluna gidemiyor. Dünyada böyle daha ezilen bir yığın insan var. İnsanlar özgürlüklerine kavuşsunlar, barış içinde birlikte yaşasınlar istiyorum.

Komünist partilerine çok iş düşüyor bu konuda. Onlardan en büyük istemimiz Kürt halkına sahip çıkmaları.... Batı Kürt halkını kendine çekmek istiyor. Bunu ilerde kullanacak. Oysa Sovyetler'de Kürtlere ne zamandır haklar tanıyor. Bizi Sovyetler'den koparmak istiyorlar. Bizi de onlara karşı kullanacaklar. Gayeleri bu bence. Biliyorlar Kürdistan'ın bir sürü zenginlik kaynağı olduğunu. Demek istediğim Türkiye'li komünistler, İran'lı komünistler Irak ve Suriye'li komünistler Kürt meselesinde daha ciddi davransınlar. Kürtleri batının kucağına itmesinler. İlerici güçler birlik içinde olmalı, çatlaklar ayrılıklar emperyalizmin işine yarıyor". (Türkiye Postası, sayı: 2, 8 Nisan 1983)

Biz Kürt ozanı Cegerxwin'ın bu sözlerine yürekten katılıyoruz. Komünistler Kürt ulusal sorununa gereken önemi veriyor, verecektir. Partimiz şovenizmin azgınlaştığı bu günlerde, Kürt halkının haklarını daha da kararlılıkla eksiksiz savunmayı temel görevlerinden sayıyor.

Büyük Kürt ozanı Cegerxwin'ın anısı önünde saygıyla eğiliyoruz.

Evren'in anayasası ile demokrasiye geçilemez

• Ayşe ÇİMEN

24 Ekim - 5 Kasım 1982 tarihleri arasında, tek bir sözünün bile eleştirilmesinin yasak olduğu "Anayasayı tanıtma gezileri"nden birinde, diktatör Evren "Bize güvenen anayasaya evet, güvenmeyen hayır der" diyordu (Erzurum konuşması). Anayasa referandumunda bu güven ve güvensizlik sorunu, halkın özgür iradesiyle değil, süngünün, baskının, zorbalığın gücüyle çözüldü. Halk, 7 Kasım 1982'de Evren'e, demokrasi ve özgürlükleri hiçe sayan bu diktatöre güvendiği için değil, onbinlerce demokratın zindanlarda olduğu ve demokrasi güçlerinin cuntanın karşısında güçlü bir birlik oluşturamadığı koşullarda, süngü zoruyla "evet" oyu verdi.

İki yıl sonra, yine bir Sonbahar günü Van gezisinde diktatör Evren bu kez Anayasayı değiştirmek isteyen güçlere çatıyor ve şöyle diyordu: "Anayasa Türk milletinin güvencesidir." Evren yine yalan söylüyordu. 1982 Anayasası kimin güvencesidir ve bu Anayasayla demokrasiye geçilebilir mi ?

Bugünkü durum nedir? Bugün 1982 Anayasasının "olağan maddeleri" değil, olağanüstü durum maddeleri yürürlüktedir, ülke sıkıyönetim ve olağanüstü hal yasalarına göre yönetilmektedir. Basının neyi ne kadar yazacağına, kimin idam edilip edilmeyeceğine, silahlı kuvvetlerin komşu bir ülkenin topraklarına girip giremiyeceğine - tüm bu ve benzeri konulara Cumhurbaşkanı Evren ve militarist generaller karar veriyorlar. Bunlar şimdi "yeniden artan terörizm tehlikesi" edebiyatına dört elle sarılıp,faşist baskıları daha da artırmak istiyorlar. Ama kimileri, yarın sıkıyönetim ve olağanüstü hal uygulamaları sona erse, 1982 Anayasası altında demokrasiye gerçekten de geçilebileceğini düşünüyorlar. Bu anayasanın sudan gerekçelerle sıkıyönetim ya da olağanüstü hal ilan edilmesini olağanlaştırmış olması bir yana, bu anayasada bu tür bir düşünceyi haklı kılacak bir temel bulunabilir mi ?

NEYİ GÜVENCE ALTINA ALIYOR?

Cunta Anayasasının 12. maddesinde şu sözler yazılıdır: "Temel hak ve özgürlüklerin kullanılması, devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünün, cumhuriyetin, milli güvenliğin, kamu düzeninin, genel asayişin, kamu yararının, genel ahlakın, genel sağlığın ve başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amacıyla ve ayrıca maddelerinde öngörülen özel sebeplerle sınırlanabilir. Bu maddede yer alan genel sınırlama nedenleri, temel hak ve özgürlüklerin tümü için geçerlidir."

İşte bu madde, temel hak ve özgürlüklerin tümünün pamuk ipliğine bağlı olduğunun göstergesidir. Bu madde herhangi bir sıradan gerekçeyle, örneğin "genel ahlak, genel sağlık" diyerek, ya da "başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması" bahanesiyle halkın tüm hak ve özgürlüklerini sınırlayabilmektedir.

Cunta Anayasasında var gibi görünen her hak, önce bu 12.maddeyle çembere alınmış, bu da yetmemiş, ayrıca her bir madde bir de özel olarak sınırlandırılmıştır. Örneğin, Anayasanın 25.maddesinde istendiği kadar "herkes düşünce ve kanaat özgürlüğüne sahiptir" densin, 26.madde "düşünceyi açıklama ve yayma özgürlüğü"ne öylesine sınırlamalar getirmiştir ki, sözü edilen özgürlük insan beynine kilitlenmiştir. Kafanın içindeki düşünceye "özgürlük" verilmiştir, ama ülkeyi yönetenlerin benimsemediği hiçbir düşünceyi açıklama özgürlüğü yoktur. "Suçların önlenmesi", "özel ve aile hayatlarının ve meslek sırlarının korunması", "ekonomik hayatı etkileyecek gerçek dışı ve zamansız haberlerin önlenmesi" gibi kaypak ifadelerle, düşünce özgürlüğüne konan sınırlamaların kapsamına alamıyacağı hiç bir alan yoktur. Açıktır ki, düşünce bütünsel ve sınırsızdır ve onun açıklanmasının sınırlanması, bütününün hapsedilmesi demektir.

Cunta Anayasasında 28.maddede "Basın hürdür, sansür edilemez" yazar. Ama bu küçücük cümlenin ardından gelen koskoca paragraflarda basın özgürlüğünün hangi uydurma gerekçelerle boğulacağı anlatılır. Basılmamış ve yayınlanmamış yazılar bile suç sayılabilir bu maddeye göre. Bu maddeye göre yargı kararı olmadan basılmış eserler toplatılabilir, yargıç kararı beklemeden yayın organları kapatılabilir. Demokratik bir işlev görecek basının anayasada hiç bir güvencesi yoktur.

Cunta Anayasasında 33.maddede "Herkes önceden izin almaksızın dernek kurmak hakkına sahiptir" yazar. Ama, eğer dernek denilen örgütler içinde hoşça vakit geçirmek için kurulmuyorsa, kapatılmaları mukadderdir. Çünkü Anayasanın 33.maddesiyle dernekler "siyasi amaç güdemez, siyasi faaliyette bulunamaz, siyasi partilerden destek göremez ve onlara destek olamaz, sendikalar, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve vakıflarla bu amaçlarla ortak hareket edemezler." Böylece üyelerinin çıkarlarını dile getiren her dernek, siyasi amaç güdüyor gerekçesiyle İçişleri Bakanı'nın bir emriyle kapatılabilir. Emekçilerin, öğrencilerin, demokratların kuracakları derneklerin anayasal hiçbir güvencesi yoktur.

Ya politik partilerin güvencesi var mıdır? Yoktur. Çünkü 1982 Anayasası, hiçbir demokratik anayasada yeralmayan ifadeleri,"parti kurma ve partilere girme hakkı"na ilişkin 77.maddeye koymuştur. Bu maddeye göre yalnız "sınıf" esasını değil, "zümre" esasını, yalnız adı bilinen diktatörlükleri değil, adı bilinmeyen, dünyada eşi örneği görülmemiş "herhangi bir tür diktatörlüğü" savunuyor gerekçesiyle ve daha birçok bahane ile partiler kapatılabilir.

Sendikal hak ve özgürlüklere ilişkin 58.maddeyle, sendikal örgütlenme ve grev hakkı işçi sınıfı için "güvence" olmaktan çıkarılmıştır, ama insanlık dışı lokavt hakkı, kapitalist sınıfa devletten ve sermaye sahipliğinden gelen güçlerine ek olarak bir anayasal "güvence" olarak verilmiştir. Politik partilerin, sendikaların, basının, düşüncenin, örgütlenmenin dokunulmaz haklara sahip olmadığı bir rejim demokrasi olamaz, bu haklar güvence altında olmadan, demokratik hak ve özgürlüklerin varlığından söz edilemez.

KİMİN ANAYASASI ?

1982 Anayasası baştan aşağı diktatörlüğün anayasasıdır. Bu anayasayla yargının ve yargıçların bağımsızlığı kaldırılmış, Devlet Güvenlik Mahkemeleri denilen özel terör mahkemelerinin kurulması yasalaşmış, polise adam öldürme hakkı tanınmış, Cumhurbaşkanı ve Başbakanın yetkileri olağanüstü artırılmış, polis devleti kurumlaştırılmıştır.

1982 Anayasası, barutu tükenen egemen güçlerin, emperyalizmin işbirlikçisi militarist, faşist kliğin, onun dayandığı işbirlikçi oligarşinin halktan duydukları korkunun anayasasıdır. Halkın örgütlenmesinden ve politika yapmasından duyulan korku, diktatörlüğün anayasasına damgasını vurmuştur. Halktan duyulan korkunun anayasası elbette baskı anayasası olacaktı. Bunun için 1982 Anayasasında, emekçi halk, demokrasi ve barış güçleri üzerinde uygulanan faşist baskı ve terörün yasal kılıfı vardır, ama bu anayasada söz olarak geçen hakların bile hiçbir güvencesi yoktur. Bu anayasa ile demokratik kurumların oluşması ve yaşaması her zaman faşist tehdit altındadır. Üstelik bugün Evren-Özal ikilisi gerek duyduklarında 82 Anayasasının birçok hükmünü rahatlıkla çiğnemektedirler ve bu anayasada bunu önleyecek, bu tür "yasadışı" uygulamaların hesabını soracak kurumlara da yer yoktur. Tersine "dilekçe verme hakkı"yla ilgili olayda görüldüğü gibi, demokrasi güçlerinin kullanabildiği "boşluklar" kolaylıkla tahkim edilebilmektedir.

Görüldüğü gibi, 1982 Anayasası faşist yürütmeye tam özgürlük sağlıyor, onu sınırlamıyor, buna karşılık Cumhurbaşkanı'na ve hükümete şu ya da bu ölçüde karşı olan herkesin her faaliyetini bunların sürekli tehditi altında tutuyor, devlet terörünü yasal kılıyor.

Bunun içindir ki, 1984 Ekim başında Van'da yaptığı konuşmada "Anayasa Türk milletinin güvencesidir" derken diktatör Evren yalan söylüyordu. 82 Anayasası, ülkemizin ve halkımızın değil, tam tersine faşist generallerin, işbirlikçi oligarşinin diktatörlüğünün güvencesidir.

1982 Anayasasında getirilen hükümler faşist baskılara ve ülkenin diktatörlük eliyle serüvenlere sürüklenmesine olanak sağlıyor, bunları engellemiyor. Bu anayasayla demokrasiye geçişin yolu açılmamış, tıkanmıştır. Elbette şu soru zaman zaman gündeme geliyor: Bu anayasa altında hiçbir şey yapılamaz mı? Her zaman, her koşulda birşeyler yapılabilir.

Arkası 6.sayfada

Birlikte direndiler, birlikte kazandılar

K.P.Ö.- İstanbul

Levent'te kurulu Batılılar (Neyir) tekstil fabrikasında, işçiler 4 Eylül günü fabrikayı terketmeme eylemi gerçekleştirdiler. Çeşitli fabrikalarda görülen ücretleri, ikramiyeleri geciktirme ya da hiç ödememe uygulamaları, Batılılar 'da da işçilere karşı bir baskı aracı olarak kullanılıyordu. Ancak Batılılar fabrikası işçileri kararlı bir davranışla bu baskıları geri püskürttüler.

İşçiler, iş bitiminde topluca iş yerinde kalarak işyerini terketmediler. Bunu gören patronun haber vermesi üzerine fabrikaya gelen polisin, işçileri korkutma ve gözdağı verme çabalarına karşın, işçiler eylemlerini kararlılıkla sürdürdüler. İşyerine gelen sendikacıların da sıkıyönetim komutanlığına götürülmesi, işçilere boyun eğdiremedi. Eylemlerini 4 saat kadar sürdüren işçiler, ancak patronun ücretleri kesin ödeme sözü vermesi üzerine fabrikayı terkettiler.

HALKA YASAK KODAMANLARA SERBEST

F.NAR- İstanbul

İstanbul Anakent Belediye Başkanı Bedrettin Dalan, Amerikancı, İMF'ci, ARAMCO'cu, işbirlikçi oligarşinin has adamı Özal'ın ANAP'ından. Bu partiye layık bir başkan olan Dalan'ın sırtını kime dayadığı her geçen gün daha iyi görülüyor. Belediyede önemli mevkilere, müdürlük vb. makamlara atadığı emekli general ve albaylar ile kaçakçı ve vurguncular Dalan'a yön veriyorlar. Bunlar ellerini her yere uzatıyor, örgütleniyor ve güzelim İstanbul'u Hong Kong ya da Beyrut yapmanın planlarını adım adım yürütüyorlar.

Yoksul halkın gecekondulaı yıkılır, her gün para cezaları yağdırılır, yeni gecekondu yapılıyor mu diye halkın tepesinde hergün helikopterler dolaştırılırken; bakın bu çetenin elinin altında neler oluyor;

İstanbul boğazının kuzey sahil şeridini yağmaya açtılar. Pakistan diktatörü Ziya Ül Hak, boğazdan bir yalı satın aldı. Suudi Arabistan Veliaht Prensi Abdülaziz Sarıyer'de bir köşk yeri satın aldı. Özal ve Dalan, belediye arsasından da vereceklerine söz verdiler. Silah ve ölüm tüccarı Adnan Kaşıkçı, Trabya üstünde 8000 metrekarelik bir belediye arsasını aldı. Vaniköy'de Koçlar yalısı, ruhsata aykırı olarak tamirat çalışmalarını sürdürüyor. Kandilli fenerinin hemen altında yasalara aykırı olarak inşaatı devam eden Sabancı yalılarının ruhsatının altında bizzat Dalan'ın imzası var. Yine Kandilli vapur iskelesinin yanında inşaatı daha önce durdurulmuş olan Kastelli İnşaat'a ait iki yalının ruhsata aykırı inşaatına yeniden başlandı. Cuntanın eski İçişleri Bakanı Selahattin Kılıç'ın Körfez-Kanlıca'daki ruhsatsız yalısına dokunulmuyor. Beykoz-Rüzgarlıbahçe'de, Polonezköy yolunda, MHP davası sanıklarından Berker İnanoğlu, Orman Bakanlığına ait çiftliği yıllardır işgal ediyor.

KAHROLSUN FAŞİST CUNTA KAHROLSUN AMERİKA

Y.Kombat-İstanbul

MLSP davasında, 27 Eylül günü 23 yurtsever hakkında idam cezası verildi. Karar okunduktan sonra salondan "kahrolsun faşist cunta!" belgileri yükseldi ve arkalarda bir Amerikan bayrağı yakıldı. Bu esnada, savcı ve hakimler salondan kaçtılar. Analar, bacılar da, oğullarının, kardeşlerinin haykırışlarına katıldılar. Faşist cuntanın askerleri dipçiklerle salondakilerin ve yakınlarının üzerine saldırdılar. Olayı görüntüleyen gazetecilerin filimlerine el kondu, avukatlar bir saat süre ile salondan bırakılmadılar.

Yine Sarıyer sırtlarında OYAK siteleri ve Milli Savunma Bakanlığı lojmanları inşaatlarına ruhsatsız olarak devam edilirken, cuntanın üyelerinden eski Hava Kuvvetleri Komutanı Şahinkaya'nın Boğaz'da ve Tuzla'da ruhsatsız olarak yaptırdığı inşaatlara ses çıkarıldığı yoktur. İzmir Seferihisar'da, yeni Çeşmelu üzerindeki 40 000 metrekarelik MİT arazisi olarak bilinen yerde yaptırılan ve yapılmış olan tesislerin hiçbirinin ruhsatı yoktur. Burada Evren, Ulusu ve öteki konsey üyelerinin özel köşkleri bulunmaktadır. İzmir Hatay caddesinde Şahinkaya A.Ş. tarafından yaptırılan her biri 180 metrekarelik, lüks daireli, 8 katlı apartmanın da ruhsatı yoktur.

Halkın gecekondusunu başına yıkmaya kalkan çete işte böyle bir çetedir. Onların yasaları yalnızca yoksulu, işçiyi, emekçiyi ezmek içindir. Ancak bu asalakları defedersek, cennet ülkemiz yaşanır hale gelecektir.

ÖĞRETMENLER ÜZERİNDEKİ BASKILAR

B. Öğretmen - Hatay

Hatay'da öğretmenler üzerinde uzun zamandır hazırlanan bir oyun tezgahlanmaya başlandı. 1978'de "faşizme ihtar" eylemine katıldıkları gerekçesiyle yüzlerce öğretmen hakkında soruşturma yürütülüyordu. Hiçbir hukuki dayanağı olmayan soruşturma neticesinde, "lüzum-u muhakeme" kararına varan il ve ilçe kurulları, hazırladıkları soruşturma dosyalarını mahkemelere sevkettiler. Daha önce de benzer uygulamalarla, ya da sıkıyönetim yasasına dayanarak 500'e yakın öğretmene işten el çektirilmiş, yüzlercesi sürülmüş, cezalandırılmıştı.

Hatay'da özellikle Milli Eğitim'e yerleştirilmiş olan tescilli faşistler Hatay öğretmenlerini yıldıramayacaklardır.

Bir kayıp

Doğudan

Adı:Cemil Kırbayır

Memleketi: Kars, Göle- Okçu köyü

Mesleği: Öğretmen

Gözaltına alınma tarihi: 12 Eylül 1980, dört kişi birlikte.

Diğerleri: Cengiz Kaya, Çetin Aşure, Metin Akkuş.

Daha sonra diğerleri bırakılıyor. Cemil'in işkencedeki "Kanama geçiriyorum hastahaneye kaldırın" sözlerini duymuşlar. Bir de, polis telsizinden "Cemil Kırbayır, Kars'ın Arpaçay yolu üzerinde kaçarken öldürüldü" sözlerini.

Babasının tüm girişimlerine rağmen ne dirisi, ne ölüsü gösterilmedi. Emniyette kaydı yok. Bir ara babası İsmail Kırbayır'a, "Oğlun Diyarbakır'da hastahanededir" derler. Baba, Diyarbakır'a gittiğinde aldığı yanıt "Böyle bir şahıs burada yok" olur. Baba Ankara'ya, Erzurum'a üç kez gider. Ama oğlundan hala bir haber yok. Baba"Oğlum gelecek" diye sayıklıyor.

PARALI EĞİTİME KARŞI

C.Ç.- R.S. - O.P.

Atatürk Üniversitesine bağlı Ağrı Eğitim Yüksek Okulu'nda, öğrenciler sınav sonuçlarına dilekçeyle itiraz ettikleri için 20 gün gözaltında ve işkencede kaldılar. Bu okulda, en ufak bir olaydan dahi disiplin kuruluna giden bir öğrenci en az bir ay ceza alıyor. Ama yine de öğrencilerin haklarını sonuna kadar zorlamalarının önüne geçemeyecekler.

İstanbul Hukuk'da ve İTÜ'de, öğrenciler birlik içinde ek sınav hakkı için, paralı eğitimin kaldırılması için dilekçeler göndererek seslerini yükselttiler. Paralı eğitim tüm öğrenci geçliğin haklı tepkilerine neden oluyor. Bazı üniversitelerde bu konuda yönetimlerin keyfi tutumları almış yürümüştür. Sonradan belirlenecek rakamı yazıp dayatmak üzere, öğrencilere boş kağıtlar imzalatılıyor. Ödenmeyen öğrencinin kaydının silineceği duyuruluyor.

Ama diktatör Evren'in Atatürk üniversitesini ziyareti sırasında yurtlarda kalan öğrencilerin attıkları "Vizeler kalksın" sloganları, gençliğin daha kararlı, daha yığınsal savaşımlarının müjdecisidir. Yeter ki, en ufak istem etrafında bile olsun gençliğin eylem birliğini sağlayabilelim..

KÖYLÜLERİN BİRLİĞİ

Ö.Y. Işık- Bursa

Bölgede Tat, Akfa, Vatan Konserve ve Dosan'a ait konserve fabrikaları bu yıl üretime geç başladılar. Nedeni ise, M. Kemal Paşa ve Karacabey kazalarındaki üretici köylülerin 20 gün süre ile direnerek, fabrikalara domates teslim etmemeleriydi. Kışın, köylüler ile fabrikalar arasında 8 lira üzerinden mukavele imzalanmıştı. Ancak, Evren-Özal yönetiminin ardarda yaptığı petrol ve gübre zamlarıyla birlikte, köylüler ürünü 8 liradan teslime yanaşmadılar ve domatesi teslim etmeme kararı aldılar. Fabrikaların "Mahkemeye veririz, jandarma getirtiriz, fabrikaları kapatırız" tehditlerine, birlik içinde davranan köylüler "istediğinizi yapın, yine de bu fiyattan bir kilo teslim etmeyiz" diye yanıtladılar. Sonunda patronlar köylülerin birliği ve direngenliği karşısında dize geldiler, üreticinin domatesini 18 liradan almayı kabul ettiler.

Muhabirlerimiz bildiriyor

İşbaşında

Ayşe - Tarsus

Tarsus jandarma karakolu komutanı Yüzbaşı Nevres Özalp ilçeyi kendi çiftliği gibi yönetmeye devam ediyor. Kaymakam Vekilliği de yapan bu faşist kaatil, yetki alanına giren yerlerdeki tüm kasapları (30 kasap) göz altına aldı. Bir hayvanı çalınan kasabın durumu şikayet etmesi üzerine, "ötekiler çalmıştır" diyerek bölgedeki kasapları toptan gözaltına aldıran bu adam, bunları daha sonra rüşvet karşılığında ve kırtasiye masrafları adı altında para sızdırdıktan sonra serbest bırakıyor.

Haber ve yazılarınızı aşağıdaki adrese gönderebilirsiniz. Mektuplarınızda kimliğinizi açığa vuran, saklı kalması gereken bilgilere yer vermemelisiniz! Yazışma adresimiz:
BOX 16 367 S 103 27
Stockholm-İSVEÇ

Kadınlar

N.Fırat-İstanbul

Metris Askeri Mahkeme salonunun karşısında bulunan semtimizin sorunları saymakla bitmez. Buralarda yıllardan beri yol yok, su elektrik haftanın en az dört günü gelmez. Kanalizasyonu yok, sağlık ocağı yok. Ama ismi çok güzel:Sultan Çiftliği 50. yıl mahallesi. Geçtiğimiz günlerde şiddetli bir yağmur yağdı, tabii kanalizasyon olmadığından bütün gecekonduları su bastı. Askeriyeden sözümona yetkililer geldi: "Neden böyle yerlere ev yaptınız, zaten bunların hepsi yıkılacak" diye laf etmeye kalktılar. Gecekondu halkının "Buraları bizlere arsa tüccarları satarken, vurgunlar vururken siz nerelerdeydiniz" demeleri üzerine sesleri çıkmadı, çekip gitmek zorunda kaldılar. Daha sonra mahalle kadınları seçim döneminde propaganda amacıyla başlanıp yarım bırakılmış su borularının tamamlanması, elektrik trafosu, kanalizasyon yapılması için aralarında imza toplayarak sular idaresine, oradan da belediye başkanını görmek üzere topluca Küçükköy belediyesine gittiler. ANAP'lı belediye Başkanı Sabri Öztürk'ün kadınlarla görüşmekten korkarak kaçması üzerine, mahalleli Başkan yardımcısını yakalayarak sorunlarını anlattı. Kadınlar, "birleşirsek, sorunlarımıza hep birlikte sahip çıkarsak gücümüzü görürler"diyorlar.

SSK

D.Barış-Denizli

İki çocuğumla birlikte bende rahatsızlanmıştım. Denizli Sosyal Sigortalar hastahanesine gitti. Uzunca bir süre bekledikten sonra doktora çıktık. Doktor üstünkörü bir muayene yaparak bir reçete karaladı. Şöyle bir baktım, iki çocuğa bir adet öksürük şurubu yazıvermiş. Neden böyle olduğunu sorduğumda, sigorta hastahanesinde yeterli ilaç olmadığı yanıtını verdi. Su içinde eritilerek içilen C vitaminlerinden istedim. Lüks sayıldığı için sigorta eczanesinde buludurmuyormuş.

Her ay işçilerden, biz sigortalılardan kesilen binlerce lira nereye gidiyor?

TKP'nin Sesi'ne kulak ver! Dinle, dinlet!

Hergün saat 5'de 25m, 11820 kHz; saat 7, 9, 11, 13, 17, 19'da 31m, 9585 kHz; saat 21, 23, 01'de 49m, 6200 kHz; Pazar günleri bunlara ek olarak saat 15'de 31m, 9585 kHz.

DİKTATÖRLÜK...

Başı 1.sayfada

kutmayı deneyen diktatörlük, şimdi "Türkiye'de demokrasiye geçildiğine" ilişkin yalanları tüm dünyada kendisi yalanlıyor.

Evren, 29 Ekim konuşmasında, kendini savunmaya çalıştı, "benim seçimlerden bu yana iç ve dış tehlikelerin arttığını söylemem bir siyasi taktik değildir" demek zorunda kaldı. Bu, militarist generallerin demokrasi savaşımının yükselmesini önlemek için başvurdukları "terör yeniden hortlar" yollu demagojilerinin etkisinin azaldığının somut bir göstergesidir.

Evren-Özal ikilisi şimdi sıkıştıkları köşeden kurtulabilmek için bir yandan Kürt ulusal kurtuluş hareketine ve tüm demokrasi güçlerine yönelik saldırılarını, biryandan da antisovyetizmi tırmandırıyorlar. Türkiye'deki barbar sömürü ve yağmanın, Kürtler üzerindeki ulusal baskının, bizzat faşist diktatörlüğün uygulamalarının yol açtığı derin hoşnutsuzluğu bu yolla bastırmak, diktatörlük karşıtlarını dağıtmak istiyorlar.

SODEP Genel Başkanı İnönü'nün "Doğu'daki operasyonlarda partimizin üyeleri de baskı altına alınıyor" sözlerinin de gösterdiği gibi, Evren-Özal ikilisinin antikomünist ve şovenist saldırıları tüm demokrasi güçlerine yöneliktir.

"Özal hükümeti 4 yıl değil, dört ay bile işbaşında kalmamalıdır!". TKP'nin ilk günden beri dile getirdiği bu istem bugün çok daha geniş güçlerce paylaşılıyor.

Halkımız bu hükümeti istemiyor. Düzmece parlamentodan çıkarılacak hiçbir hükümeti istemiyor. Bu hükümet de, bu parlamento da faşist Evren diktatörlüğünün kılıfıdır, Amerikan emperyalizminin maşasıdır.

O nedenle Evren ile, militarist generallerle uzlaşarak, onların"anayasaya parlamentoya dokunulmamalıdır" tehditlerine boyun eğerek, Amerikancı, holdingci hükümetlerden kurtulunamaz.

Halkımız bugün demokrasi istiyor, sınırlanmamış, tehdit altında olmayan demokratik hak ve özgürlükler istiyor, Amerika'nın sömürgesi olmak istemiyor, pahalılığın durmasını, işsizliğe karşı ciddi önlem almasını,İMF boyunduruğundan kurtulmak istiyor, Kürt ulusu üzerindeki şoven baskıların son bulmasını istiyor. Sovyetler Birliği ile dostluk, tüm komşularımızla barış istiyor... Bu istemler milyonların istemidir, bunlar milyonların çevresinde birleşebileceği her gün daha yakıcı hale gelen istemlerdir.

Eğer tüm diktatörlük karşıtı güçler Evren-Özal ikilisini işledikleri vatan düşmanı, insanlık düşmanı suçlarla başbaşa bırakıp, halkın bu istemleri çevresinde birleşirlerse, işte o zaman ve ancak o zaman faşist baskı ve saldırılar geri püskürtülebilir, Amerikancı, vurguncu hükümetlerden, faşizmden kurtulmanın, demokrasiye gerçekten geçişin yolları açılabilir.

EVREN'İN...

Başı 4.sayfada

Faşist diktatörlüğün kendine bir sivil kılıf geçirmek için, kendini iç ve dış koşullara uydurmak için zaman zaman manevra yapmasından yararlanmak elbette olanaklıdır. Ne ki, burada olanaklar,bunları koruyacak demokratik kurumlar mevcut olmadığından, bunları kullanan demokratik güçler her zaman "anayasal" tehdit altında olduğundan hiçbir zaman kalıcı bir güvenceye sahip olamaz. Bu anayasayla değil, bu anayasa rağmen demokrasi için, özgürlükler için, elbette savaşılabilir, savaşılıyor da! 3 Haziran 1984 günü İstanbul'da 10 bin işçinin "Grev bizim hakkımız, söke söke alırız" diyen sesinde demokrasi için dilekçe verdikleri için yargılanan aydınların, evlatlarına özgürlük isteyen anaların bugün de süren direnişinde basında, yasal muhalefet partilerinin toplantılarında demokrasi isteyenlerin çabalarında, demokrasi ve özgürlükler için savaşım yasal olanakların kullanılmasıyla da sürmektedir. Ve bu savaşım giderek komünistlerin, öteki sol güçlerin illegal savaşımıyla faşist kurumları, Anayasası ile Evren-Özal diktatörlüğüne karşı çıkma hedefinde birleşecektir. Komünistler demokrasi savaşımında yasal olanakları kullanan herkesi destekliyorlar. Bugün demokrasi güçlerinin görevi, bu anayasa ile neler yapılıp yapılamayacağını değil, Evren-Özal ikilisinden kurtulmak için bu anayasaya rağmen nelerin yapılması gerektiğini tartışmaktır. Diktatörlüğün manevralarını ona karşı işleyen bir silaha döndürmenin yolu da buradan geçiyor.

Diktatör Evren, kendisini 1982 Anayasası ile böylesine özleştirdiğine, ona dört elle sarıldığına göre, her demokratın, özlediği demokrasi ne kadar dar ya da geniş bir içerik taşırsa taşısın, hem Evren'e ve militarist generallere, hem de 1982 Anayasasına birlikte karşı çıkmasını yaşam dayatıyor.

KÜRDİSTAN'DAKİ KIRIM...

Başı 1. sayfada

diği gibi, Türkiye'yi saldırgan "İsrail'e en iyi kalkan" yapanlardır. MHP'lileri salıveren, onları en üst devlet organlarına getiren, Kürt köylüsüne karşı silahlı çeteler oluşturmaya çalışanlardır. Terörizmi, bizzat devlet politikası yapanlardır. Ekonomik terör politikasıyla halkı yıkıma sürükleyenlerdir. Bunların hiç biri demokrasinin en kararlı savunucusu TKP'ye dil uzatamaz!

Evren-Özal ikilisinin amacı, Ortadoğu'da tümüyle Pentagon'un istediği oyunu oynamak, Kürt halkından başlamak üzere, barış, özgürlük, bağımsızlık isteyen bölge halklarına karşı Amerikan jandarması, İsrail siyonizmine kalkan olmaktır. Bu serüvenci gidiş Amerikan emperyalizminin çıkarlarıyla doğrudan bağlıdır. Aylardır "Türkiye'nin doğusunda savunma boşluğu var. Türkiye'nin güvenliği tehlikeye düştüğünde ona karşı yükümlülüklerimizi yerine getireceğiz" deyip duran Pentagon, ülkemizi şimdi Suriye'ye ve İran'a karşı kışkırtmaya çalışıyor. Lübnan'daki yenilgisinin acısını, halkımızı savaşa sürerek çıkartmak istiyor. Bölgedeki gerginlik ve çatışmaları bahane ederek, askersel varlığını artırmak, büyük komşumuz, karagün dostumuz SSCB'ne karşı yürütmeyi planladığı savaşlar için bölgede üslenmek istiyor. Evren diktatörlüğünün ABD ile imzaladığı gizli SİA antlaşmaları Pentagon'a bu yolda her türlü olanağı sağlıyor.

Evren-Özal ikilisinin Türkiye ve Irak Kürdistanı'nda yürüttükleri kırım operasyonları, yalnızca Kürt halkının değil,tüm bölge halklarının varlığına ve çıkarlarına yöneliktir. Bölge ve dünya barışına yönelik büyük bir tehlikedir. Onların halka verdikleri tüm sözler yalan çıktı. Halk, Evren-Özal diktatörlüğünden kurtulmak istiyor. O nedenle bu vatan satıcıları şimdi sıkıştıkları köşeden sıyrılabilmek için, halkı şoven propagandalarla,terör havası ile bir kere daha aldatabilmek umuduyla savaş serüvenlerine koşuyorlar. Sözümona vatanın çıkarları için Kürt halkına karşı ilan edilmemiş barbar bir savaş yürütüyorlar. Militarist generaller nasıl 12 Eylül darbesini çok önceden planlamışlar ve terörizmden yararlanmışlarsa,Kürdistan'daki saldırı da çok önceden planlanmıştır.

Yurttaşlar,

Kürt halkına yönelik bu vahşi saldırılara insanlık adına, demokrasi için, ülkenin serüvenlere sürüklenmesini önlemek için karşı çıkın! Ordu Irak'dan derhal geri çekilmelidir! Türkiye Kürdistanı'ndaki operasyonlar derhal durdurulmalı, köylerin boşaltılmasına son verilmeli, Kürt köylüsüne konan yasak ve tahditler kaldırılmalıdır! Ulusal baskıya son! TKP herkese bir kez daha anımsatıyor: Başka bir ulusu ezen bir ulus,asla özgür olamaz! Özgür kalamaz!

23.10.1984 TKP MK Politik Bürosu

Ortak açıklama

Öte yandan Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi ve Irak Komünist Partisi Merkez Komitesi 26 Ekim 1984'te ortaklaşa yaptıkları bir açıklama ile, Türk Silahlı Kuvvetleri birliklerinin Türkiye ve Irak toprakları üzerinde Kürt halkına karşı ilan edilmemiş bir savaş, barbarca bir saldırı sürdürmesine karşı seslerini yükselttiler.

Kürt halkının ulusal kurtuluş hareketini ve ulusal hakları için verdiği savaşımı tüm Ortadoğu'da kırmayı ve ezmeyi amaçlayan saldırının aynı zamanda her iki ülkenin ilerici, barış sever güçlerini de hedef aldığını belirten ortak açıklama, Kürt halkına yöneltilen saldırının derhal sona erdirilmesini isteyerek şöyle sona eriyor: "Irak Komünist Partisi ve Türkiye Komünist Partisi, barıştan, demokrasiden yana olan herkesi, Arap, Kürt ve Türk halklarını, her iki diktatörlük rejiminin devlet terörüne ve saldırılarına karşı desteklemeye çağırırlar."

Atılım baskıya hazırlanana kadar elimize ulaşan haberlere göre, Türkiye Kürdistanı Sosyalist Partisi ve Kürdistan Öncü İşçi Partisi Merkez Komite'lerinin ayrı ayrı yayınladıkları bildirilerin yanısıra, PPKK, TKSP, KUK, TEKOŞİN ve Rızgari bir basın toplantısıyla devlet ve hükümet başkanlarına, barışsever, demokrat nitelikli kişi ve kuruluşlara ortak bir çağrı yaparak, insanlık dışı saldırıya karşı seslerini yükseltmelerini istediler. Yine, Irak Kürdistanı Demokratik Halk Partisi, Irak Komünist Partisi, Irak Kürdistanı Sosyalist Partisi, Suriye Kürtleri Halkın Birliği Partisi, Suriye Kürtleri İlerici Demokratik Partisi, Suriye Kürtleri Sol Partisi, Ala Rızgari, Türkiye ve Kuzey Kürdistan Kurtuluş Hareketi Ortadoğu Tems., Kürdistan Öncü İşçi Partisi, Türkiye Komünist Emek Partisi, Türkiye Kürdistanı Sosyalist Partisi yayınladıkları ortak bir bildiri ile, dünya kamuoyuna seslenerek "Türk cuntasının Kürdistan halkına karşı giriştiği kanlı saldırıların boşa çıkarılması" çağrısında bulundular.

Bu arada, Batı Avrupa'daki Türk ve Kürt yurtseverlerinin demokratik örgütleri çeşitli eylemlerle dünya kamuoyunun dikkatini Türkiye Kürdistanı'ndaki saldırılara çekmeye çalışırken, ülke içinde de bu kanlı saldırının doğurduğu endişeler geniş çevrelerce çeşitli biçimlerde dile getiriliyor.

HAYDAR KUTLU YOLDAŞA...

Başı 1.sayfada

1973 Atılımıyla ülke içinde parti örgütlerinin kurulması döneminde işçi sınıfının yatağı İstanbul Senin önderliğinde örgütendi. Bu örgütün sıralarında savaşarak yetişen komünistler partiyi işçi sınıfıyla, yığınlarla bağlamayı, fraksiyonculuğun her girişimini boşa çıkarmayı bildiler, Deniz yoldaşımız gibi, canı pahasına partiyi polise,MİT'e sınıf düşmanına karşı korumayı başardılar.

Bu sağlam temele dayanarak ağır saldırı sonrasında yeniden toparlanma, fraksiyonculuğu kesin yenilgiye uğratma, 5. Kongre'yi toplama, partinin Marksçı-Leninci birliğini kurma sürecinde Bilen yoldaşın yanıbaşında belirleyici rol oynadın. Kongre kararları ışığında Türkiye Komünist Partisi'nin güçlendirilmesinde, ideolojik, politik hattının geliştirilmesinde, sol güçlerin birliğinin sağlanması yolunda önemli katkılarda bulundun.

Değerli Kutlu yoldaş,

Ülkemiz yakın tarihinin en kritik dönemini yaşıyor. Halkımız derin acılar çekiyor. Türkiye Komünist Partisi ABD emperyalizminin bölgedeki karanlık planlarına ülkemizin araç edilmemesi, bir nükleer felakete sürüklenmemesi uğruna, barış, ekmek, özgürlük için savaşta ulusal demokratik güçlerle diyalog kurmanın, halkın güç birliğini sağlamanın tarihsel sorumluluğunu üstlenmiştir. Senin önderliğinde Merkez Komitemiz, bütün parti örgütleri, her komünist, halkımızı aydınlığa çıkaracak bu devrimci savaşta her göreve, her özveriye hazırdır.

40. doğum yıldönümünde Sana sağlık, esenlik ve nice savaş dolu yıllar dileriz. 11 Ekim 1984

Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komitesi

Öte yandan Sovyetler Birliği Komünist Partisi, Alman Sosyalist Birlik Partisi Merkez Komitesi adına Genel Sekreter E.Honecker yoldaş ve Bulgar Komünist Partisi Merkez Komitesi , Haydar Kutlu yoldaşa 40. doğum yıldönümü nedeniyle iletikleri kutlama mesajlarında, O'nu Türkiye emekçi halkının hak ve çıkarlarının kararlı bir savunucusu ve sağlam bir enternasyonalist olarak tanıdıklarını vurguladılar ve partimizin 5.Kongre'de getirdiği strateji ve taktikleri, O'nun öncülüğünde yaşama geçirme savaşımıyla tam bir dayanışma içinde olduklarını belirttiler.

KÜRT HALKI...

Başı 1.sayfada

re iaşe olarak dağıtırken, yöreye yiyecek ve giyecek girişini sınırladılar. Şırnak'daki kömür ocaklarını ise süresiz olarak kapattılar.

12 Eylül 1980'den sonra artan şoven baskı ve terörün yanısıra, Özal hükümetinin gözü dönmüş bir biçimde uyguladığı İMF reçeteli 24 Ocak ekonomi politikası, Türkiye Kürdistanı'nı, ülkenin öteki bölgelerinden çok daha ağır bir biçimde etkilemiştir. Ülke ekonomisini bir yıkımın eşiğine sürükleyen bu ekonomi politika Türkiye Kürdistanı'nda nüfusun ezici çoğunluğu için ülkenin öteki bölgeleriyle kıyaslanamayacak ölçüde çok daha derin acılara neden olmuştur.

Bu nedenle Evren-Özal ikilisinin "doğuya yatırım" yalanına yeniden sarılmaları, Türkiye Kürdistanı'nda çekilen yoksulluğa ve acılara karşı, Kürt halkını oyalama , savaşımdan alıkoyma amacını taşıyordu. Ama ne faşist diktatörlüğün çizmeleri, yürütülen kanlı kırım, ne de "kalkınma", "öncelikli bölge" yalanları, Kürt halkının ulusal demokratik hakları, insana yaraşır özgür ve genlikli bir yaşam için Türkiye demokrasi güçleri ile omuz omuza savaş yürütmesini engelleyemeyecektir.

SERÜVENE VE SAVAŞ TEHLİKESİNE KARŞI

Halkların birliği zorunludur

● Doğan DİNÇ

Türk dış politikasının temel çizgisi nedir? Bu, pek sık söylendiği, hatta övünme konusu yapıldığı gibi, "uluslararası dengeleri gözeten ve korumaya çalışan", "ulusal çıkarları kollayan" bir dış politika mı? "NATO üyesi ama komşularıyla da ilişkilerini geliştirmeyi amaçlayan" bir ülkenin dış politikası mı?

Türkiye'yi yönetenler ve savunucuları, dış politikayı böyle tanıtır. Üstelik dış politikayı tartışma dışı tutmak için "dış politika sınıflar üstüdür, partiler üstüdür, kısacası politika üstüdür" nakaratını ağızlarından düşürmezler. Türkiye'de,dış politika uzun yıllardır tabudur. Hem her zaman kapalı kapılar ardında yürütülür, hem de eleştiri dışı tutulması, halkın ilgi alanına girmemesi için herşey yapılır. Çünkü bu dış politikanın temel çizgisinin, söylendiği gibi ulusal çıkarları korumakla bir ilgisi,ilişkisi yoktur. Tam tersine bugün artık gittikçe belirginleşen, gözlerden gizlenemez hale gelen şudur ki, diktatörlük eliyle yürütüldüğü için eleştiriden, her türlü demokratik denetimden her zamankinden daha uzak olan bu dış politika, ülkeyi bir çırpıda ateşin içine atacak kadar tehlikeli bir gelişme içindedir.

Çürük temeller

Bu politika çürük temeller üzerinde duruyor. Temel ilkesi NATO'ya tam teslimiyettir, ABD'ye tam bağımlılıktır.Tüm komşularla gergin ilişkilerdir. "Sovyet tehditi" yalanı bu onursuz dış politikanın can damarıdır. Ve örneğin sürekli ayakta tutulan bir Yunan düşmanlığı bu politikanın vazgeçilmez silahıdır.

12 Eylül'den bu yana dış politikaya ilişkin yaygın propaganda, ülkeyi savaş ateşlerinin, nükleer tehlikenin kıyısına getiren adımları gizleyebildi mi? Gizleyemedi, çünkü bir kere 1960'lardan bu yana ABD emperyalizminin içyüzü ortaya konmuş, NATO'ya sımsıkı bağlı bir politikanın ülkeyi nerelere sürükleyeceği aşağı yukarı anlaşılmıştır. Bugün bu pek "dengeli" dış politika, ülkemizi yeni yeni ABD, NATO üsleriyle doldurdu. "Çevik kuvvet"lere yol ve üs verdi. Lübnan halkını topa tutan Amerikan bahriyelilerini ağırladı. Bu gerçekleri şimdi görmeyen var mı? Komünistlerin, öteki ilerici güçlerin yıllar süren çabalarıyla, bu gerçekler, bugün geniş yığınların, politik güçlerin bildikleri, karşı çıktıkları gerçekler haline geldi.

Öyledir ama, diktatörlüğe umut veren, onun demagoji olanaklarını artıran bir olguya dikkati çekmeden de geçemeyiz. Bu olgu, kimi demokrat çevrelerin genellikle dış politika konusunda, özel olarak da tabu haline getirilmiş kimi konularda, kendi yurtsever amaçları ile çelişen bir mantıkla düşünmekten kurtulamamış olmalarıdır. Kimi ilericiler, demokratlar bu kabuğu bir türlü kıramıyor, gericiliğin korkutmaları ve mantık oyunları karşısında kolayca geri çekilebiliyorlar. Gerçi kabuk kırılmaya başlamıştır, söz gelimi bu tabu konulardan birinde, Türkiye ile Yunanistan arasındaki sorunlarda, bu sorunların ancak barışçı yoldan çözümlenebileceğini şimdi çok daha geniş çevreler dile getiriyorlar. Ama yine de iki ülke arasındaki sorunların akılcı çözümleri kimi zaman bir çırpıda bir yana bırakılabiliyor. Örneğin Kıbrıs sorununun tüm boyutlarının Türkiye'de demokrat çevrelerce açık - duru bir şekilde görülebildiği söylenebilir mi?

Ya da, Ortadoğu'da serüven henüz uzak bir olasılıkken, bu konuda uyarıcı yazılar yazanların, serüven burnumuzun dibine gelince "Kürtler, Ermeniler aşırı solcular" diye konuşmaya başlamaları nasıl açıklanabilir?

Diktatörlüğün şovenizmini bir yana bırakıp "azınlıklar, bölücüler" diye Kürt halkına saldırmak neyin nesidir?

Evet, açık ve net olarak görülemeyen bir başka tabu, Kürt ulusal sorunudur.

Atılım'ın geçen sayısında Türk demokratlarının Kürt ulusal sorunu karşısındaki tutumlarını ele almaya çalışmış, her şeyden önce bir ulusun varlığının hiç bir gerekçeyle yadsınamayacağını ve demokrasi savaşımında iki halkın birlikte savaşımının zorunluluğunu özellikle vurgulamıştık. Bir başka nedenle daha Kürt halkına yapılan zulme karşı çıkmak,ulusal baskıyı lanetlemek gerekiyor.

Serüvene ve savaş tehlikesine karşı

Diktatörler serüven arıyor. Halkın tahammül gücü sonuna doğru yaklaştıkça, ekonomik bunalım üsteledikçe, rejim yalıtlandıkça diktatörler kurtuluşu serüvende arıyorlar. Diktatörlerin serüven arayışları, emperyalistlerin sunduğu serüven seçenekleriyle birleşiyor. "Hangi komşunuzla dalaşmak işinize gelir? İran, Irak,Suriye? Hangisi? " Emperyalist güç kartları işte böyle ortaya seriyor. Bizimki ürkek titrek soruyor: "Türkiye bu konuda ABD'ye güvenebilir mi?" (Türkiye'nin ABD büyükelçisi Ş.Elekdağ'ın Türk -Amerikan İş Adamları toplantısındaki konuşmasından) Yanıt hazır ve kapsamlıdır. "Türkiye bize güvenebilir. Türkiye ile bir kontr-terörizm programı üzerinde birlikte çalışıyoruz. Türkiye'yi tehlikeler karşısında yalnız bırakmayacağız." (ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı R. Burt'un Heritage Vakfı toplantısındaki konuşmasından) Bizimki coşuyor: "Öyleyse biz İsrail'e kalkan bile oluruz!" (Ş.Elekdağ, Türk-Amerikan İş adamları toplantısında)

Serüvenin yolu böyle döşeniyor. Gazeteler pek hevesli başlıklar atıyorlar. "Ordumuz Irak topraklarında!" Şovenizm zehiri damarları dolaşmaya başlıyor. Resimlere bakıyorsunuz, duvara dizilmiş iplerle birbirine bağlanmış Kürt köylüleri. İlan edilen sayılar ilan edilmemiş gerçeklerin boyutlarını haber veriyor: "1500 kişi gözaltına alındı." "60 köy boşaltıldı." "5000 kişi başka bölgelere sürülecek." "Teröristlerin eline geçer diye halka ekmek verilmiyor."

Gazetelerde satır aralarında üstü örtülü yer alan ya da ağızdan kaçırılan kimi gerçekler açıkça dile getirilince ve Kürdistan'daki operasyonların gerçek amaçları açığa vurulunca da, Özal yaygarayı koparıyor: "Bunları komünistler uyduruyor, Bizim Radyo söylüyor."

Diktatörlüğün serüvene ihtiyacı olabilir. Ama halkın ihtiyacı yok. Halkın ekmeğe ve demokrasiye ihtiyacı var. Ekmeği ve demokrasiyi elde edebilmek için, Kürt halkının ulusal haklarını elde etme yolunu açabilmek için, diktatörlüğü alaşağı etmek için, 20 yaşına yeni girmiş oğullarını yitirmemek için, ülkemizin emperyalizmin yaktığı ateşlerde yanmaması için tüm halkın barışa ihtiyacı var.

Böylesi bir tablo karşısında Türk demokratı,Türk aydını ne yapmalıdır? Kuşkusuz her şeyden önce şovenizm zehirinin kendisini etkilemesinin önüne geçmeli. Tabuları bir yana bırakmalı. Böyle zamanlarda yüreklice ayağa kalkıp Kürt halkına yapılan zulme karşı çıkmadan, "Ne işimiz var İran, Irak topraklarında" demeden nasıl demokrat, nasıl aydın olunabilir ki?

Karşı çıkış yalnızca aydın ve demokrat olduğumuzu kanıtlamak için değil, ülkemiz gerçekten tehlikede olduğu için de gereklidir.

Gerçeği görmeliyiz

NATO eylem alanını genişletmek istiyor. ABD kaç kez kovulduğu Ortadoğu'ya yeniden sokulmak istiyor. Görev, müttefikleri Türk generallerine düşmüştür. Kimilerinin sandığı gibi Kürt halkını değil, generalleri kışkırtıyorlar. Onları başka ülkelerde jandarmalığa heveslendiriyorlar. Amerikan Dışişleri Bakanlığında çizilen, Heritage Vakfı vb. örgütlerin toplantılarında tartışılan dış politika,ulusal çıkarları korumaya yaramaz.

Ülke içindeki sosyal, politik, ulusal sorunları sınır ötesi serüvenlerle küllendirmeye yarayan ve kapalı kapılar ardında yürütülen politika ulusal bir dış politika olamaz.

Türkiye'nin gerçekten ulusal bir dış politikaya ihtiyacı var. Böyle bir dış politika her şeyden önce bölge ve dünya barışına zarar vermemeyi, tam tersine savaş kışkırtıcılarına engel olmayı amaçlamalıdır.

Ve şurası artık öylesine açıktır ki, Türkiye'de Kürt ulusu üzerinde şoven baskılar sürdükçe, Türkiye emperyalizmin elinde bir oyuncak olmaktan kurtulamaz.

Aydınlar, demokratlar, ilericiler diktatörlüğün, şovenizmin salvo ateşleri karşısında gerilememelidirler. Tam tersine, geçmişte üzerinde düşünmekten, konuşmaktan ısrarla kaçınılan Kürt ulusal sorunu üzerinde şimdi daha çok düşünmek, somut ve yurtsever amaçlarla uyum içinde bir görüş belirlemek,Kürt halkının üzerindeki ulusal baskıya açık olarak karşı çıkmak, demokrasi ve barış için iki halkın savaş arkadaşlığını vurgulamak zorunludur.

Diktatörlüğün ve ardındaki Amerikan emperyalizminin serüven planları ancak böyle bozulabilir.

ATILIM
Kurucusu: İ.Bilen
YURTDIŞI EKİ
Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi organı 1 Kasım 1984

Savaş çılgınlarını durduralım

• M.YILDIZ

Ankara-Bolu ya da İstanbul-Bursa arası yaklaşık 200 kilometrelik bir mesafe düşünün ve bu 200 kilometre boyunca, birer metre aralarla gençyaşlı, kadın-erkek 200 binden fazla insanın elele vererek canlı bir zincir oluşturduğunu gözünüzün önüne getirin. Federal Almanya'da, yeni parti Amerikan atom roketlerinin yerleştirileceği Hasselbach üssü ile Duisburg kenti arasında yaşı, dini, cinsiyeti, politik görüşü ve mesleği farklı insanlar 210 kilometrelik bir canlı zincir oluşturdular. Federal Almanya'da "Barış Sonbaharı" işte böyle başladı. İngiltere'de, İtalya'da, Belçika'da ve savaş çılgını, "yıldızlar savaşı" manyağı Reagan'ın ülkesinde, milyonlarca insan barış savaşımını, insanoğlunun en temel hakkı olan yaşama hakkı için savaşımı işte böylece yeni bir aşamaya yükseltiyor.

Kendi halklarının iradesini hiçe sayarak, Washington'un dayatmalarına boyun eğerek Amerikan ölüm roketlerinin Batı Avrupa'ya yerleştirilmesine izin verenler "roketler yerleştirilmeye başladıktan sonra roket karşıtı hareket gücünü yitirir" diyorlardı. Oysa, Bonn'da, Roma'da, Londra'da, Belçika'daki hesaplar "çarşıya uymadı". Antisovyetizmle, antikomünizmle barış hareketini bölme, yığınları böyleşi bir korkutmacayla barış savaşımının dışında bırakma yeltenişleri de para etmedi. Bu günlerde, başta Amerikan roketlerinin yerleştirilmesine devam edildiği Federal Almanya, İngiltere ve İtalya'da olmak üzere, birçok Avrupa ülkesinde barış hareketinin aldığı yeni boyutlarla bu doğrulanıyor.

Dün, "Amerikan ölüm roketlerine hayır!", "Roket değil, işyeri" diye haykıran milyonlara yenileri katılıyor. Barış hareketi, bugün nicel gelişmenin yanısıra nitel bir aşamaya yükseliyor. "Barış Sonbaharı" Batı Avrupa'da barış hareketindeki böyle bir aşamanın başlangıcını simgeliyor. Amerikan roketlerini protesto gösterilerine katılanlar "yerleştirilen roketler sökülüp atılsın, yenilerinin yerleştirilmesine son verilsin" belgilerinin yanısıra Amerika'nın Grenada işgalini, Nikaragua'ya karşı ilan edilmemiş savaşın sürdürülmesini, Pentagon'un dünyanın çeşitli bölgelerini "yaşamsal çıkar bölgesi" ilan etmesini protesto eden belgiler yükseltiyorlar. Batı Avrupa'daki barış hareketine katılanların ezici çoğunluğu, iki yıl önce sırf Amerikan roketlerine karşı tepkisini dile getirirken, bugün Sovyetler Birliği'nin, sosyalist topluluk üyesi öteki ülkelerin ve bağlantısız devletlerin barışçı girişimlerine, insanlığı nükleer yıkımdan kurtarma yönündeki çabalara destek veriyorlar. Bu, Batı Avrupa Barış Hareketi içinde antiemperyalist eğilimin, tüm antiemperyalist güçlerle dayanışmayı güçlendirme yöneliminin güç kazanmaya başladığını gösteriyor.

Amerikan emparyalizminin en gerici, en saldırgan ve militarist kesiminin NATO'lu en yakın bağlaşıklarına bile tam bir sömürge yönetimi gibi davrandığı, Federal Almanya'da son NATO manevraları sırasında çok açık bir biçimde görüldü. Amerikan "Pershing 2" roketlerini ateşleme denemelerinin yapıldığı bu manevralar sırasında Federal Almanya'da Fulda-Gap üssü yakınlarında roket yüklü iki aracın çarpışması sonucu meydana gelen büyük tehlikeyi protesto etmek için toplanan 50 bin kişilik topluluğa karşı Amerikan komutanı ateş açma emri verirken, eyalet yönetimine de ağır hakaretlerde bulundu. Amerikalı komutanın, küstahlığı da aşan bu tutumu, düne kadar kıyıda-kenarda kalan birçok kişinin gerçekleri görmesini, barış hareketine katılmasını getirdi.

Evet, "Barış Sonbaharı" Batı Avrupadaki barış hareketine yeni bir hız ve yeni bir nitelik kazandırarak başladı. Bu harekete elbette bu ülkelerde bulunan Türkiyeli emekçiler de katılıyor. Batı Avrupadaki işçilerimizin demokratik yığın örgütleri şimdi bu katılımı çok daha örgütlü ve yığınsal yapmak için çalışıyorlar. Bu çalışmaları hızlandırmak, ülkemizdeki barış güçlerini temsilen barış hareketine daha çok taraftar kazandırmak, ekmeğimiz, işyerimiz ve yaşama hakkımızı savunmak için, savaş çılgınlarını durdurmak için insanlık görevimizi yerine getirelim.

İngiliz maden işçilerinin savaşımı sürüyor

• A.YAMAN

Büyük Britanya'da, 12 Marttan bu yana tüm kömür madeni işçilerinin % 80'ini oluşturan 150 bin işçinin büyük özveriyle sürdürdüğü greve, Devlet KömürİşletmeleriNin (DKİ), "kömür üretimini sınırlama" programı çerçevesinde toplam 174 kömür ocağından 20'sini "zarara çalışıyor" gerekçesiyle kapatıp 20 bin işçinin işine son verme kararı ve üstelik bunun söz konusu programın ancak ilk aşaması olduğunun ortaya çıkması neden oldu.

Grev, maden işçileri için elverişsiz koşullarda başladı. Thatcher hükümetinin açık desteğine güvenen DKİ, grevi adeta kışkırttı. Çünkü Thatcher'in tutucu hükümeti geçmişte sendika düşmanı politikasında kimi başarılar elde etmişti: 1983 sonunda en savaşkan sendikalardan Matbaa İşçileri Ulusal Birliği patron-hükümet ikilisinin yoğun saldırıları karşısında işten atılanların geri alınmasını sağlayamadı. Bu sert sınıf çatışmasında polis, gericilik grev gözcülerini dağıtmak, sendikal birliği parçalamak için hazırladığı yeni yöntemlerini yoğun bir şekilde uyguladı, deney topladı. Parlamentodan bir dizi sendika düşmanı yasa çıkarıldı. Thatcher, ortamı hazır sayıp örgütlü işçi sınıfına saldırıya, böylece de öteki emekçi katmanları korkutmaya yöneldi.

Hükümet DKİ'nin başına 1 milyon Sterlin ödeyerek Amerikan asıllı Mc Gregor'u getirdi. Bu adam boşuna seçilmedi: O, "üretimi kısıtlama" adı altında en savaşkan sendikacıları işten atarken 'British Leyland" tekelinin müdürler kurulundaydı. "Düzenleme" yapıp işçilerinin neredeyse yarısını işten atarken"British Steel Corporation" un başkanıydı. İşte bu Mc Gregor, hükümete, devlet gücüne sırtını dayayıp kömür üretimini "kârlı iş" durumuna getirmek için en kaba kapitalist yöntemlere,ocak kapatmaya girişti.

Ama maden emekçileri, ilk darbenin vurulmak istendiği ocakta greve geçti. Sendika olağanüstü toplantısında grevi destekleme kararı aldı ve "kömür üretimini sınırlama" programını bütünüyle reddetti. Bu karar üzerine grev ocaktan ocağa yayıldı, ülke çapında bir direniş niteliğini aldı. Ve yaklaşık 8 aydır İngiltere tarihinde eşi görülmemiş bir savaşım sürüyor.

Her sınıf çatışmasında olduğu gibi, bu kez de emekçinin dostu-düşmanı açıkça ortaya çıktı, çıkıyor. Thatcher hükümeti, DKİ, polis, gerici basın, radyo, televizyon, neonazi gruplar, il ve ilçe mahkemelerinden yüksek mahkemeye dek tüm yargı organları grevci maden işçilerinin karşısına açıkça dikiliyor, direnişi kırmaya çalışıyor. Sendikaların mal varlığına, grev fonlarına el konuyor, sendikal örgütler ve liderleri cezalara çarptırılıyor. Bakanlıklar, gümrük yetkilileri içten ve dıştan gelen dayanışma yardımlarının grevcilere ulaşmasını engellemek için elden geleni ardına koymuyorlar. Polisin saldırılarında şimdiye kadar üç işçi öldü, üç bin işçi yaralandı ve 7 bin işçi tutuklandı. Grevcilerin aileleri, eşleri yoğun tehdit ve şantaj altına alınıyor. Grevcilerin bulunduğu yörelerde kimi din görevlilerine grevin durdurulması için vaazlar verdiriliyor. Ama maden işçileri dize gelmiyor. Tersine, hükümet içinde ve DKİ yönetiminde kimi bölünmeler ortaya çıktı. Sendika hareketinde sağ kanat belli bir yalıtlanma içine girdi.

İngiliz kömür madeni işçileri, haklı direnişlerinde ülke tarihinde eşi görülmemiş bir dayanışma hareketine dayanıyor. Bu dayanışma ailelerinden, eş-

Devamı arka sayfada

BARIŞ SAVAŞIMINI YÜKSELTECEĞİZ

Burada bir Amerikan firmasında çalışıyorum. Bir gün patron İngilizce yazılı kağıtlarla yanımıza geldi, imzalamamazı istedi. Daha sonra imzalatılan kağıtların ne olduğunu İngilizce bilen bir arkadaş anlattı. Meğer bu kağıtları "Eğer savaş çıkarsa ve biz kendi ülkelerimize dönersek, savaş sonrası tekrar işlerimize sahip olmamız" için imzalatmışlar!

Gürbüz Coşkun - FAC

Bunu duyunca aklıma şu geldi. Durup dururken bu kağıtları neden imzalatıyorlar, Amerikalılar yoksa savaş mı çıkartacaklar? Ama böylesi kağıtlar doldurtmalarının asıl amacı başka; sanki Avrupa'nın göbeğinde çıkartacakları bir savaştan sonra dünyada sağ kalan olabilecekmiş gibi,bu yaptıkları, savaşın o kadar da "kötü", "korkulacak" bir şey olmadığının propagandasından başka bir şey değildir.

Nükleer savaş manyaklarına karşı çıkmak gerikiyor.

Yaşasın işçilerin birliği

Serdar Öteli- Fransa

Paris bölgesindeki Citroen araba fabrikasından 1909 kişi işten çıkarıldı. Çıkarılanlar arasında Türkiyeli işçiler de bulunuyor.

Citroen'de büyük savaşımlar sonucu CGT örgütlenebilmişti ve üç yıldan bu yana da yetkili sendikadır. O dönemden bu yana Citroen patronları hükümetten yığınsal işten çıkarmalar için izin istiyordu. Komünistlerin de yer aldığı eski hükümetten olumsuz yanıt alıyor, bu arada işçiler sürekli eylemler yürütüyorlardı. Komünist bakanların yer almadığı yeni sosyalist Fabius hükümeti ise 1909 işçinin sokağa atılmasına izin verdi. Şimdi Citroen'in çeşitli fabrikalarında bu kararı protesto etmek, yeni işten atılmaları önlemek ve atılanların geri alınmasını sağlamak için çeşitli biçimlerde eylemler sürüyor.

Citroen'de çalışanların çoğunluğu gibi son çıkarılan 1909 kişinin tamamına yakını da göçmen işçi. Patronlar ve sağ güçler, iki yıldan bu yana hızlandırdıkları ırkçı kampanyalarında Citroen'in yabancı işçilerini sürekli hedef seçmişlerdi. Göçmen işçilerin "Fransız ulusal sanayini batırdıkları" yalanını yayarak Fransız ve göçmen işçileri bölmeye çalışıyorlardı.

Ama oyunları sökmeyecek. Bütün işçiler sınıf kardeşidirler. Fransız işçi sınıfının biricik sınıf ve kitle sendikası CGT, saflarında örgütlü Fransız, Türkiyeli ve öteki göçmen emekçilerin birliğini daha da pekiştirerek, gittikçe sertleşen kavgada, patronun karşısına birlik içinde dikilecektir.

BİRLİĞİMİZDEN KORKUYORLAR

M. Bilir- FAC

İşçilerin birlik ve beraberliğine tahammülü olmayan patronlar, işletmenin çalıştığım bölümünde işçilerin birlikte yemek yemelerini engellemek istiyorlar. Patron önce yeni makinaların konularak çalışma kısmının genişletileceği gerekçesiyle, kahvaltı odasının tümden kaldırılacağını işçilerin arasında yaydı. Bu planı doğrudan bize sunamadı, ama adamları aracılığıyla kulaktan kulağa fısıldadı. Herkes tepkiyle karşılıyordu. Aradan bir ay geçmedi ki, kahvaltı odasının kaldırılmasından vazgeçildi, ama patron bu kez odayı küçülterek, sandalyeleri azaltma yoluna gitti.

Patronun amacı hiç de çalışma alanını genişletmek değildi. İşletmede baskılar genellikle birlikte yemeğe çıkıldığında, birlikte sigara, kahve "pause"si (molası) yapıldığı zamanlarda yoğunlaşıyor. Kahvaltı odasını küçültüp oturma yerini azaltmakla, yalnız ve yalnız işçilerin bir araya gelmesini, konuşmasını sorunlarını birlikte görüşmesini engellemek istiyorlar. İşçilerin birlik ve beraberliğinin, kendilerine yöneltilmiş en etkili silah olduğunu bildikleri için, baskıyı bu noktada artırıyorlar.

HER YERDE DAYANIŞMA

S. Tokay - Atina

14 Eylül günü, Atina'ya 42 km. uzaklıktaki "Maraton" kasabasından başlayan "2. Lambrakis" koşusuna 25 ülkeden 1600'ün üzerinde atlet katıldı. Yarışın Türkiye demokrasi güçlerini ilgilendiren yanı ise, bir Yunanlı atletin göğsünde "Kahrolsun faşist Evren cuntası" yazılı bir bez pankartla koşmasıydı. Halkın büyük ilgisini ve sevgisini kazanan atlet dereceye giremedi ama, faşistler tarafından öldürülen komünist, Balkan şampiyonu, barış savaşçısı Lambrakis'in anısını en iyi yaşatan o oldu.

MADDİ DAYANIŞMAYI SÜREKLİ KILMA

K. Kitap - FAC

Geçmiş yıllarda parti örgütümüzün öne koyduğu maddi dayanışmayı artırma çalışmalarına ben de katılmıştım. O zamanlar bende bu dayanışmayı sürekli kılma düşüncesi gelişmişti. Hemen aklıma çalıştığım işyerinde kenarda köşede çöpe atılmak üzere bırakılan satılabilecek boş şişeleri biriktirip satmak geldi. Denedim, çok iyi gidiyor. Bunun için işyerinde bir kumbara oluşturdum. Belli bir miktara ulaşınca partiye verdim. Bugüne verdiğim miktar 230 Mark oldu. Bunu sürdüreceğim.

İNGİLİZ MADEN...

Başı ön sayfada

lerinden başlayıp dünyanın dört bir yanında yayılıyor. Komünist Partisi dayanışmanın örgütlenmesinde, yardım fonlarının oluşmasında etkin bir rol oynuyor. İşçi Partisi'nden gelen destek, öteki sendikalardan, meslek örgütlerinden aktif yardım da etkin rolünü sürdürüyor.

İngiltere maden işçileriyle uluslararası çapta da geniş bir dayanışma hareketi oluştu. SSCB, Bulgaristan, Çekoslovakya, DAC, Macaristan, Fransa, Norveç, Hollanda, Danimarka, Avusturalya vb. ülkelerin emekçileri ve sendikaları proleter dayanışmanın, sınıf kardeşliğinin somut örneklerini veriyorlar. Toplantı ve gösteriler düzenlemekten para, yiyecek ve giyecek toplama girişimlerine, grevci işçilerin aileleriyle birlikte ya da onların çocuklarının sosyalist ülkelere, Fransa'ya dinlenmeye gitmesinden Thatcher hükümetine yağdırılan protesto mesajlarına dek en değişik biçimleri içeren bu hareket etkin biçimde sürüyor.

Daha son söz söylenmedi. İngiliz maden işçileriyle dayanışmayı yükseltmek görevi hepimizin önünde duruyor. Onların her başarısı, Reagan'ların, Thatcher'lerin, Kohl'ların, 24 Ocakçıların işçi sınıfına karşı dünya çapında yürüttükleri "Haçlı Seferi"ne indirilmiş bir darbe olacaktır.

Yolunuz açık kavganız utkan olsun

M.Tuna - Amsterdam

22 Eylül akşamı, Uruguay Komünist Partisi'nin düzenlediği bir gecedeyiz. Belki küçük ama anlamı derin bir gece. Hollanda'da yaşayan 300 Uruguaylı politik göçmen ülkelerine dönüyor şimdi. Onlar 11 yıldır ayrı bırakıldıkları ülkelerine dönüyorlar. Hasretler sona eriyor, generaller can korkusu yaşarken, Uruguay' ın gerçek sahipleri, son tokadı vurmak için hazırlanıyor. Bunun telaşla karışık sevinci geceye yansıyor.

Salona girdiğimizde koşturan, oynaşan çocukların çığlıkları karşıladı bizi. Biraz sonra ellerinde bembeyaz peçetelere sarılı tepsi ve tencerelerle bir kaç kadın giriyor içeri. Bunlar Uruguaylı kadınlar. Kendi elleriyle hazırladıkları yiyeceklerin satışından elde edecekleri gelirle maddi ihtiyaçlarını karşılayacaklar. Ne de olsa çoluk çocuk hep beraber dönmek için bir uçak kiraladılar.

Kalabalık birikmeye başlarken, köşede küçük bir grup dinliyor, Uruguaylı bir yoldaş anlatıyor: "Biz", diyor, "Avrupa'nın 30 ülkesine dağılmıştık. Ancak aramızdaki bağları ve koordinasyonu hiçbir zaman koparmadık. Bu, göçmenlik koşullarında verilen savaşımın, dayanışma hareketinin yüksek tutulması açısından önemliydi. Ama daha da önemlisi, ülkemizi, halkımızı düşüncemizden bir an olsun çıkarmamak,dayanışma hareketini sürekli diri tutabilmekti".

Gençlerin birer ucundan tuttukları kızıl parti bayraklarının içinde dayanışma için toplananların yanına, birbirimizden ödünç aldıklarımızı koyarken biz de şöyle diyorduk: Yolunuz açık olsun yoldaşlar! Önünüzde yeni sorunlar, yeni görev ve hedeflerle yürüteceğiniz kavganız utkuya ulaşsın! Önünüz hep aydınlık olsun, aydınlık kalsın! Sizin kavganız, bizim kavgamızdır.